

16. 01. 2015

**OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUKSEN VÄLINEN TARKISTETTU
TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2013-2016 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2015**

no. / /

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Kotimaisten kielten keskus ovat sopineet Kotimaisten kielten keskuksen toiminnalle asetettavista laadullisista ja määrällisistä tavoitteista seuraavaa.

KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUKSEN TEHTÄVÄT

Kotimaisten kielten keskus (Kotus) on opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla toimiva asiantuntija- ja palveluorganisaatio, jonka tehtävät ovat suomen ja ruotsin kielten huolto, neuvonta ja sanakirjatyö sekä kielenhuoltoon ja sanakirjatyöhön liittyvä tutkimus. Kotuksen tehtävänä on lisäksi koordinoida saamen kielen, viittomakielen ja romanikielen huoltoa.

Kotus toteuttaa omalta osaltaan hallitusohjelmassa ja sen toimeenpanoasiakirjoissa sekä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa 2011-2016 Kotuksen toimialaan liittyviä linjauksia sekä eduskunnan ja valtioneuvoston Kotuksen toimialaan liittyviä tavoitteita.

YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAUVUUSTAVOITTEET

Kotuksen toiminnan tavoitteena on lisätä tietoa kotimaisista kielistä ja niiden asemasta kulttuurissa ja yhteiskunnassa sekä näin osaltaan luoda edellytyksiä kielelliselle tasa-arvolle Suomessa.

Kotus edistää kielen asiantuntijana toimialaansa kuuluvien kielten hyvää ja selkeää käyttöä yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että suomi ja ruotsi tulevaisuudessakin ovat aktiivisessa käytössä yhteiskunnan kaikilla aloilla. Kotus tukee osaltaan muunkielisten Suomessa asuvien suomen ja ruotsin kielen käyttöä. Kotus tukee toiminnallaan saamen kielten, Suomen viittomakielten ja romanikielen aseman vahvistamista.

**TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS - KOTIMAISTEN KIELTEN KESKUKSEN TAVOITTEET
SOPIMUSKAUDELLA****Suomen ja ruotsin kielen huolto ja neuvonta ja niihin liittyvä tutkimus**

Kotus toimii suomen kielen huollon ja Suomessa käytettävän ruotsin kielen huollon keskeisenä asiantuntijana ja suositusten laatijana. Kotus vaikuttaa siihen, että kieliyhteisöillä on käytössään toimiva yleiskieli, julkisten tiedotusvälineiden ja viranomaisten kielenkäyttö on asiallista ja ymmärrettävää ja virallinen nimistö asianmukaista.

Kotus tuottaa ajantasaisia ja laadukkaita julkaisuja ja palveluja, jotka vastaavat kieliyhteisön ja työssään kieltä käyttävien tarpeisiin. Kotus kehittää verkkosivustoaan keskeiseksi, helposti saavutettavaksi lähteeksi niin kielenkäytön avainryhmille kuin suurelle yleisölle. Kotus tekee kielen- ja nimistönhuollon tarpeista lähtevää tutkimusta ja seuraa sekä arvioi erityisesti hallinnon kielenkäyttöä. Kotuksen yhteydessä toimivat suomen ja ruotsin kielen lautakunnat.

Kotus edistää toiminnassaan Hyvän virkakielen toimintaohjelman ehdotuksia.

Sanakirjatyö ja siihen liittyvä tutkimus

Kotus julkaisee laadukkaita nykykieltä kuvaavia sanakirjoja ja tuottaa kieli- ja kulttuuriperintöä sisältäviä sanakirjoja pääasiassa sähköisesti verkkosanakirjoina.

Kotus pitää ajantasaisena nykysuomen sanastoa kuvaavaa ja suosituksia antavaa Kielitoimiston sanakirjaa sekä laatii Suomen murteiden sanakirjaa, Suomen ruotsalaismurteiden sanakirjaa, osin ulkopuolisella rahoituksella Vanhan kirjasuomen sanakirjaa ja kehittämishankerahoituksella maahanmuuttajakielten sanakirjoja, joista ensimmäisenä suomi - somali-sanakirjan. Kotus tekee voimavarojensa puitteissa sanakirjatyöhön liittyvää tutkimusta.

Kieliaineistot

Kotus ylläpitää ja kehittää sekä tarjoaa tiedeyhteisön ja kansalaisten käyttöön kansallisesti merkittävää tutkimusinfrastruktuuria, joka koostuu kielellisesti ja kulttuurisesti arvokkaista kielenaineskokoelmista. Kotus kehittää aineistopalvelujaan ja infrastruktuuriaan yhteistyössä alan muiden toimijoiden kanssa ja tarjoaa aineistot mahdollisimman laajasti ja vapaasti käytettäväksi. Kotus edistää tietovarantojensa avaamista.

Saamen kielen, viittomakielen ja romanikielen lautakunnat

Kotuksen yhteydessä toimivat saamen kielen, viittomakielen ja romanikielen lautakunnat. Kotuksen nimittämä vastuuhenkilö toimii yhteistyössä lautakuntien asioissa Helsingin ja Oulun yliopistojen sekä Kuurojen Liiton kanssa saamen kielten, viittomakielten ja romanikielen tehtävien siirryttyä niille vuonna 2012.

KEHITTÄMISHANKKEET

1) Sanakirjat verkkoon -hanke

Kotus julkaisee sähköisesti verkkosanakirjoina Suomen murteiden sanakirjan osat 1 - 10, Suomen ruotsalaismurteiden sanakirjan osat 1 - 4 sekä Vanhan kirjasuomen sanakirjan osat 1 - 3 viimeistään vuonna 2018. Ministeriö varautuu osoittamaan lisärahoitusta vuodesta 2016 Kielitoimiston sanakirjan tarjoamiseen luettavaksi maksutta verkossa.

2) Maahanmuuttajasanakirjahanke

Kotus tukee Suomessa asuvien maahanmuuttajien suomen kielen oppimista sekä maahanmuuttajaryhmien kielten ja suomen kielen välistä käännös- ja tulkkaustyötä laatimalla kaksikielisiä sanakirjoja maahanmuuttajien tarpeisiin. Työ tehdään kehittämishankerahoituksella. Yhteistyökumppanina on Opetushallitus. Vuoden 2013 ja 2014 määrärahalla on edistetty suomi - somali-sanakirjaa. Vuoden 2015 määrärahalla edistetään suomi-somali-sanakirjaa, joka valmistuu vuonna 2017 ja mahdollisuuksien mukaan suomi-kurdi-sanakirjan toimitustyötä.

3) Tietovarantojen avaaminen

Kotus on tarjonnut vuoden 2014 aikana Kielikellon ja Språkbrukin arkistot maksutta luettavaksi verkossa. Kotus tarjoaa aina edellisen vuoden numerot maksuttomaan käyttöön verkossa.

Kotus edistää digitaalisessa muodossa olevien tietovarantojensa laajaa ja tehokasta käyttöä ja hyödyntämistä saattamalla aineistot käytettäväksi verkkopalvelujen kautta.

Kotus painottaa sähköisten kieliaineistojen kehittämishankkeessa paikkatietojen hallintaa ja avoimia rajapintoja. Vuonna 2014 laadittavan suunnitelman perusteella vuoden 2015 määrärahalla edistetään Kotuksen paikkatietoinfrastruktuurin rakentamista ja menetelmien kehittämistä. Tämän tarkoitus on palvella myös Nimiarkiston digitalisoinnin pilotointia ja aineistojen digitointia.

Erityisesti murteiden, puhekielen ja nimistön aineistoissa paikkatiedon näkökulma on keskeinen.

4) Kielenhuollon verkkopalvelu

Kotus kehittää kielenhuollon verkkopalvelua kielenhuollon suositusten saatavuuden ja käytettävyyden parantamiseksi. Kielenhuollon verkkopalvelu -hankkeessa suunnitellaan ja rakennetaan kaikille avoin kielenhuollon verkkopalvelu, joka on helposti käytettävä ja sisällöltään mahdollisimman kattava. Vuonna 2014 kielenhuollon verkkopalvelu toteutetaan vuonna 2013 tehdyn yksityiskohtaisen suunnitelman mukaisesti ja se julkistetaan vuoden 2015 alussa.

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Kotus järjestää toimintansa taloudellisesti ja tuottavasti.

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Kotus toteuttaa laadukkaasti ja tehokkaasti yhteiskunnallista asiantuntija- ja palvelutehtäväänsä sähköisiä toimintatapoja kehittäen ja hyödyntäen sekä palautejärjestelmäänsä parantaen.

Lainsäädännöstä johtuvien tehtäväsiirtojen myötä Kotus syventää yhteistyötään erityisesti yliopistojen ja Kuurojen Liiton kanssa.

HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Kotus kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja työhyvinvointi.

MUUT ASIAT

Kotus toteuttaa osaltaan hallitusohjelman vaikuttavuus- ja tuottavuusohjelmaa vuosille 2012-2015. Vuosina 2012-2015 Kotukselta vähennetään vähintään kolmea henkilötyövuotta vastaava määräraha, lisäksi kehyskaudella toteutetaan muita mahdollisia hallitusohjelman mukaisia säästöjä. Kotus kehittää rakenteitaan ja toimintatapojaan tehokkaan ja laadukkaan toiminnan turvaamiseksi keskittyen ydintehtäviinsä ja varautuen sopeuttamaan toimintansa väheneviin resursseihin.

Kotimaisten kielten keskuksen toimialariippumattomat ICT-toiminnot siirretään Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin tuottamiksi. Toimintojen siirtoprojekti on aloitettu Kotuksessa TORI-hankkeen nykyisten siirtoaikataulujen mukaisesti joulukuussa 2014, ja Kotuksen ulkopuolisilta toimittajilta hankitut sekä itse tuottamat toimialariippumattomat ICT-palvelut siirtyvät sellaisenaan Valtori-palvelukeskukselle 1.6.2015. Nykyiset palvelut jatkuvat ainakin yhteisten palvelujen käyttöönottoon saakka, jonka pitäisi suunnitelmien mukaan tapahtua 1.3.2016. Kotus on ryhtynyt tarvittaviin valmistelutoimenpiteisiin vuonna 2014.

Kotus edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa toiminnassaan.

Kestävän kehityksen toimikunta hyväksyi kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen ("Suomi, jonka haluamme 2050") joulukuussa 2013. Kotimaisten kielten keskus toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriölle 15.3.2015 mennessä suunnitelman yhteiskuntasitoumuksen toteuttamisesta.

Kotus laatii ja toimittaa 15.3.2015 mennessä toimitilastrategian ottaen huomioon Valtion toimitilastrategian 2020.

VOIMAVARAT VUODELLE 2015

Momentti	TA2013	TA2014	TAE2015
29.40.03 Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot *	2 042 000	1 999 000	1 464 000
29.40.53.03 Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat tieteen edistämiseen, Kotimaisten kielten keskuksen toimintaan **	3 067 000	3 052 000	3 547 000
29.40.53.07 Veikkauksen ja raha-arpajaisten voittovarat tieteen edistämiseen			
- Sanakirjat verkkoon -projekti (murre-sanakirjat)			
- Maahanmuuttajasanakirja -projekti (suomi-somali-sanakirja)			
29.01.23 Opetus- ja kulttuuriministeriön tuottavuusmääräraha			
- Nimiarkiston digitointiin aineiston saatavuuden parantamiseksi		263 000	
TAE:n mukaiset:			
Bruttomenot (29.40.03)		2 599 000	2 064 000
Bruttotulot		600 000	600 000
Nettomenot		1 999 000	1 464 000

* 2013: 2 055 000 + IVLTA -13 000 euroa raamisopimuksen mukainen koulutusmäärärahojen poisto

2014: 2 013 000 + tae2014 täydentävä: 17 000 euron vähennys (siirto momentille 23.01.22 valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan) ja lisäyksenä 3 000 euroa palkkausten tarkistuksiin.

** 2013: 240 000 euroa seuraaviin hankkeisiin: sanakirjat verkkoon (murre-sanakirjat ja vanhan kirjakielen sanakirja), maahanmuuttajasanakirja (suomi-somali), avoin data ja paikkatieto sähköisissä aineistoissa sekä kielenhuollon verkkopalvelu.

** 2014: 270 000 euroa seuraaviin hankkeisiin: maahanmuuttajasanakirjat (suomi-somali, suomi-kurdi), kielenhuollon verkkopalvelu ja tietovarantojen avaaminen.

2015: 230 000 euroa seuraaviin hankkeisiin: maahanmuuttajasanakirjat (suomi-somali, suomi-kurdi) ja tietovarantojen avaamiseen (painottaen Kotuksen paikkatietoinfrastruktuurin rakentamista ja menetelmien kehittämistä) sekä 495 000 euroa tuottavuustoimenpiteisiin.

Mom. 29.40.03 määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1000 euroa) verrattuna TA2014

Palkkausten tarkistukset	7
Tuottavuustoimet	- 495
Strategisen tutkimuksen rahoitusväline, siirto momentille 29.40.54	-15
Valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoiminta, siirto momentille 23.01.22	-7
Oikeuspoliittisen tutkimuksen vahvistaminen, siirto momentille 29.40.50	-2
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-7
Palkkaliukumasäästö	-3
Toimintamenojen lisäsäästö	-17
Vuokramenojen indeksikorotus	7
Vuokramenojen indeksikorotusta vastaava säästö	-2
Tasomuutos	-1
Yhteensä	- 535

SEURANTA JA RAPORTOINTI

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan sopimuskauden aikana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Kotuksen välillä käytävien neuvottelujen yhteydessä sekä ministeriön tilinpäätöskannanotossa. Kotus raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä vuosittain tilinpäätösasiakirjassa, hankerahoitus mukaan lukien.

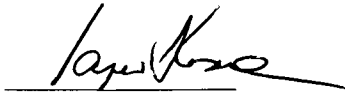
Kotus raportoi sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä.

Kotus raportoi VATU/IPO-suunnitelmiansa toteuttamisesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan vuoden 2013 toiminnasta alkaen.

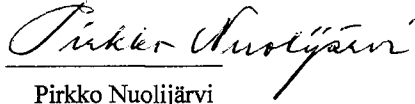
Kotus raportoi konkreettisista toimistaan kestäväen kehityksen huomioimisesta toiminnassaan tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä vuoden 2014 toiminnasta alkaen.

Kotus raportoi toimitilastrategiansa linjausten toteutumisesta tilinpäätösasiakirjassaan vuoden 2015 toiminnasta alkaen verraten tietoja vuoden 2014 tilanteeseen.

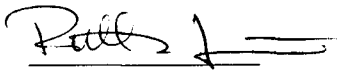
ALLEKIRJOITTAJAT

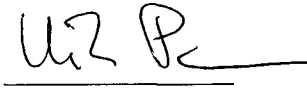
Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Pirkko Nuolijärvi
Johtaja

Riitta Majjala
Johtaja

Ritva Paananen
Suunnittelupäällikkö

LIITE Tulosindikaattoreiden toteumatiedot ja tavoitteet

Tulosindikaattorien toteumatiedot 2012-2013 ja tavoitteet 2014-2016

	Toteuma 2012	Toteuma 2013	Tavoite 2014	Tavoite 2015	Tavoite 2016
Kielenhuolto ja tutkimus					
- julkaisut (kpl)	382	527	300	300	300
- julkaisut (sivua)	10 587	6 572	5 000	4 000	4 000
- esitelmät ja asiantuntijatehtävät (kpl)	346	397	400	400	400
- kielenkäytön opetus (tuntia)	1 176	1 104	1 200	1 200	1 200
- kielineuvonta, vastauksia (kpl)	6 786	8 542	6 500	6 500	6 500
Sanakirjat					
- sana-artikkeleita	205 000	33 475	105 000	63 525	82 570
Kieliaineistot					
- tietopalvelutehtävät, kpl	1 419	1 338	1 200	1 000	1 000
- sähköiset aineistot*	43 099	44 395	48 000	51 000	54 000
Henkisten voimavarojen hallinta					
- henkilötöyvuodet	76,1**	76,1	<88,8	<88	<88
- sairauspoissaolopäivät/htv	4,9	6,0	<8	<8	<8

* Indikaattori kuvaa kumuloiduvasti sähköisten aineistojen karttumista ja jalostusastetta.

**Luvussa on otettu huomioon yliopistoihin siirretyt 11 henkilötöyvuotta.